

Tillsynsplanering för miljöavdelningen 2025

Innehåll

Tillsynsplanering för miljöavdelningen 2025.....	1
1. Inledning.....	3
Syfte.....	3
Mål och viljeriktning lokalt.....	4
2. Organisation.....	5
3. Beskrivning av tillsynsansvaret.....	5
Tillsynsansvaret.....	5
4. Tillsynsplanering verksamhetsövergripande	6
Sammanställning behov och resurser	6
5. Tillsynsplanering och handläggning och tillsynsaktiviteter	7
Miljöskydd.....	7
Förorenade områden.....	8
Hälsoskydd.....	9
Små avlopp.....	10
Alkohol och tobak.....	10
Naturvård och skyddade områden	11
6. Prioritetsordning.....	11
7. Uppföljning.....	12
8. Bilagor	12
1. Kontrollplan livsmedel	12
2. Tillsynsprogram industriutsläppsverksamheter	12

1. Inledning

Denna tillsynsplan är utförd med miljö- och byggnadsnämndens behovsutredning 2025–2027 som grund och är miljö- och byggnadsnämndens plan för tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt för livsmedel, alkohol och tobak under år 2025.

Tillsynsplanen omfattar myndighetens ansvarsområden enligt miljöbalken, alkohollagen, tobakslagen, etc. Miljö- och byggnadsnämndens uppdrag inom till exempel miljöstrategiskt arbete tas inte upp i tillsynsplanen.

Syfte

Syftet med tillsynsplanen är att redovisa hur miljö- och byggnadsnämndens resurser för tillsyn är planerade att användas under 2025.

Styrande lagstiftning

De lagar som främst styr nämndens arbete är:

- Miljöbalken
- Smittskyddslagen
- Strålskyddslagen
- Lagen om tobak och liknande produkter
- Alkohollagen
- Tobakslagen

Samt EG-lagstiftning, förordningar och föreskrifter kopplade till lagarna.

Miljöavdelningens arbete måste även förhålla sig till bland annat:

- Kommunallagen
- Förvaltningslagen
- Viteslagen
- Offentlighets- och sekretesslagen
- Dataskyddsförordningen GDPR (The General Data Protection Regulation)

Nationella dokument och mål

Riksdagen har fastställt nationella miljö kvalitetsmål. Målen ska vara styrande och vägledande för miljöarbetet i Sverige och vara uppnådda inom en generation. De ska också vara vägledande för hur de allmänna bestämmelserna i miljöbalken ska tolkas.

Livsmedelslagstiftningens mål är att mat ska vara säker att äta och att konsumenterna inte blir vilseledda.

Alkohollagen är till för att förebygga och minska risken för alkoholens sociala och medicinska skador. Särskilt viktigt är det att skydda unga människor.

Tobakslagen begränsar rökning i vissa lokaler och utrymmen. Lagen ska också motverka att barn och ungdomar börjar röka. Den är också till för att underlätta för allmänheten, människor med astma, allergier eller andra känsliga personer att kunna vistas i offentliga rum utan att utsättas för passiv rökning.

De globala målen för hållbar utveckling inom Agenda 2030 antogs 2015. I december 2020 antog riksdagen en proposition om Sveriges genomförande av Agenda 2030. I propositionen presenterar regeringen inriktningen för arbetet med att genomföra Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.

Det finns även en nationell strategi för miljöbalktillsynen för 2023–2025. Strategin syftar till att gemensamma riktningar/mål med tillsynen tas fram och att många kommuner är med och bidrar till uppfyllelse av dessa mål nationellt.

Mål och viljeriktning lokalt

Målet med planen är att miljö- och byggnadsnämndens resurser ska användas effektivt och att nämnden gör ändamålsenliga tillsynsinsatser som bygger på prioriteringar utifrån nämndens uppdrag.

Lokala strategier, övergripande mål och avdelningsmål

Det finns flera framtagna kommunala strategier och planer som berör och visar viss riktning för miljöavdelningens arbete. Exempel på dessa är hållbarhetslöftena, näringslivsprogrammet, avfallsplanen och dagvattenplanen. Även kommunens styrande dokument i form av kommunfullmäktiges verksamhetsplan med budget och miljö- och byggnadsnämndens nämndplan samt verksamhetsplan påverkar hur miljöavdelningen fokuserar på sitt arbete för att nå gemensamt satta mål.

Mål och budget, nämndplan och verksamhetsplan

Kommunkoncernens målbild är koncernövergripande och hjälper alla medarbetare att arbeta i visionens riktning. Kommunfullmäktige har i sin långsiktiga plan för 2024–2027 framfört målbilden om en tryggare kommun som vi är stolta över att bo och verka igenom att fokusera på tre S: samhörighet, självständighet och stolthet.

Gruppspecifika avdelningsmål

För miljöavdelningen har ett antal mål tagits fram för att öka effektiviteten och minska handläggningstiden. För 2025 ska följande mål uppnås:

- Tillsynsplanen ska uppfyllas till 100 %, särskilt fokus på styrd tid samt händelsestyrd tid.
- Vid nya inkomna anmälningar eller ansökningar ska en bedömning om underlaget är komplett ske inom tio dagar. Begäran om komplettering ska också ha skickats ut inom tio dagar.
- Inspektionsrapport ska skickas till verksamhetsutövare senast tre veckor efter genomfört tillsynsbesök (miljöbalken).
- Kontrollrapport ska skrivas till verksamhetsutövare senast två veckor efter genomförd kontroll (livsmedel).
- Vid nyinkomna klagomålsärenden ska en första bedömning eller kontakt göras inom sju dagar från det att ärendet inkom till miljöavdelningen.

2. Organisation

Kommunens förvaltningsorganisation består av sju förvaltningar med olika verksamhetsområden. Inom varje verksamhetsområde finns underliggande avdelningar. Miljöavdelningen tillhör år 2025 den nya förvaltningen miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Miljöavdelningen handlägger och verkställer nämndens uppgifter enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftning, alkohollagen, tobakslagen och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt handel med vissa receptfria läkemedel.

Miljöavdelningen har en miljöavdelningschef och två enhetschefer. Det finns 17 miljö- och hälsoskyddsinspektörer, fyra livsmedelsinspektörer, en alkohol- och tobakshandläggare, en miljöstrateg och fyra administratörer.

3. Beskrivning av tillsynsansvaret

Tillsynsansvaret

Tillsynen är en del av strävan att uppnå Sveriges nationella miljö kvalitetsmål och de folkhälsopolitiska målen. Tillsynen ska ha en koppling till de globala målen i Agenda 2030, de nationella miljömålen samt den nationella tillsynsstrategin för tillsyn enligt miljöbalken. Som tillsynsmyndighet ska miljö- och byggnadsnämnden, på eget initiativ eller efter anmälan, i nödvändig utsträckning, kontrollera att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs. Vid brister ska miljö- och byggnadsnämnden vidta de åtgärder som behövs för att lagstiftningen ska följas. I tillsynsbegreppet ingår även förebyggande tillsyn, rådgivning och information. Myndigheten ska också vara kommunens sakkunniga i miljö- och hälsoskyddsfrågor och naturvård, som inte rör ren myndighetsutövning exempelvis gällande bygglov samt i detalj- och översiktsplaner.

Förklarande begrepp

I behovsutredningen delas tiden in i fyra kategorier:

- Styrd tid
- Händelsestyrd tid
- Behovsprioriterad tid
- Övrig tid

Styrd tid och händelsestyrd tid räknas som basbehov som årligen måste uppfyllas i tillsynsplanen.

Den styrda tiden utgörs av planerad tillsyn av de verksamheter som har störst behov och krav d.v.s de tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheterna. Även handläggning av köldmedierapporter samt inventering av avloppsanläggningar räknas in i denna kategori för 2025.

Händelsestyrd tid är den kategori som inte i förväg går att planera precis när eller i vilken omfattning behovet kommer uppstå. Händelsestyrd tid omfattar ärenden som kommer in till myndigheten så som ansökningar, anmälningar, klagomål, olyckor, remisser, samråd, besvara myndigheter och media, frågor där vi ger rådgivning och information etc.

För behovsprioriterad tillsyn sker en lokal prioritering utifrån lokala förutsättningar. Behovsprioriterad tillsyn innefattar ej de anmälningspliktiga verksamheterna inom miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, eventuella statliga eller egna tillsynsprojekt m.m. För 2025 finns även tid för kvalitetsarbete under denna kategori.

Till övrig tid hör arbetsuppgifter som inte direkt berörs av det som anses vara karakteristiskt för handläggning. De arbetsuppgifter som omfattas har dock en viktig roll för att få verksamheten att fungera väl. Det rör sig om bl.a. utbildning, kvalitets- och utvecklingsarbete (mallar, rutiner, hemsida), verksamhetsplanering (behovsutredning och tillsynsplan), uppföljning av verksamheten, personalmöten, nätverksträffar, IT-frågor m.m.

En årsarbetskraft (ÅA) motsvarar 2 000 timmar i årsarbetstid för heltidsanställd. En anställd arbetar i genomsnitt 1 500 timmar per år (efter avdrag på 500 timmar för ledighet/sjukdom). Arbetstiden är fördelad på handläggningstid och övrig tid.

4. Tillsynsplanering verksamhetsövergripande

Sammanställning behov och resurser

Behov

Miljöavdelningen i Enköpings kommun har ett stort behov av att avsätta resurser på utvecklings- och kvalitetsarbete då detta har varit eftersatt under många år. Avloppsinventering kommer under ett antal år innebära att mer resurser kommer att behövas fram till åtminstone 2030 innan avdelningen är helt redo att gå över till riskbaserad tillsyn av de små avloppen.

Med det kommunala målet att kommunen ska verka som möjliggörare för främst näringslivet, kan innebära att fler företag/verksamheter väljer att etablera sig i kommunen. Fler verksamheter innebär ett större behov av tillsyn, fler kommuninvånare innebär mer arbete med prövning och rådgivning samt fler inkommande klagomål. Sammantaget bedöms behovet av resurser att öka kommande år.

Resurser

En samlad översikt av behovet i förhållande till resurstillgång visar på ett resursunderskott motsvarande ca sju årsarbetskrafter för 2025. Behovet bedöms vara likartat för 2026 och framåt.

Små avlopp har ett resursunderskott på ca en tjänst de kommande åren sett till nuvarande bemanning. Under 2025 behöver gruppen få tid till att hitta en arbetsro då de senaste åren präglats av turbulens och rekrytering. Personalsituationen är på väg att lugna sig och i början på 2025 kommer det att vara fokus på introduktion av nyanställda och att hitta processer och arbetssätt. Inför 2026 planerar vi att utöka gruppen med ytterligare resurs för att få fart på de sista delarna av inventeringen inför övergång till riskbaserad tillsyn. Stort fokus har legat under 2024 på att rensa undan gamla ärenden vilket har gjort att åtgärdstakten i en period gått ned. Majoriteten av dessa ärenden är nu borta vilket frigör tid och energi till våra kommande projekt.

Miljöskydd har under flera år varit underresssatta. Inför 2025 förstärks gruppen med två personer som har fokus att avlasta våra vana inspektörer för att dessa ska kunna arbeta fokuserat i projekten

med förorenad mark. I stort har gruppen inför 2025 ett underskott på ca 2 tjänster vilket gör att vi väljer bort vissa projekt i den nationella tillsynsplanen gällande energirådgivning exempelvis. Under 2024 har mycket fokus varit på att städa bort gamla ärenden samt upplärning av nya inspektörer vilket börjar ge resultat i form av minskad stress i gruppen. Förhoppningen är att gruppen till 2026 är i balans och att vi på sikt får möjlighet att tillsvidareanställa de som är tillfälligt anställda i projektet för förorenade områden för att uppfylla det behov som finns framöver.

Hälsoskydd har en liten resursbrist vilket gör rekrytering svår. Konsekvensen blir att vissa branscher får ett något glesare tillsynsintervall än vad riskbedömningen resulterat i. Utifrån ett hälsomässigt perspektiv bedöms konsekvenserna små.

Livsmedel, tobak och serveringstillstånd har som grupp ett behov av utökade resurser. Rekrytering av en heltidstjänst kommer göras under 2025. Det kommer inte täcka hela behovet men bedöms som ett bra första steg i en process att implementera tobak och serveringstillstånd i myndighetens arbete. Nämnden bedömer utifrån ett arbetsmiljöperspektiv att gruppen behöver landa i nya arbetsätt och ny debiteringsmodell innan ytterligare förändring i personalgrupp görs.

5. Tillsynsplanering och handläggning och tillsynsaktiviteter

Sammanfattning

De arbetsuppgifter som omfattas av kategorierna *styrd tid* och *händelsestyrd tid* utgör tillsynsmyndighetens basbehov. Behovet för dessa delar kommer föras över till tillsynsplanen. Då resurserna bedöms vara tillräckliga för allt miljöavdelningen planerat kommer även delar av den behovsprioriterade tid föras in i tillsynsplanen. En prioriteringsordning finns framtagen i fall resurser faller bort under året utan att nya rekryteringar kan ersätta, under avsnitt Prioriteringsordning.

Miljöskydd

Beskrivning av området

Miljöskydd omfattar framför allt den tillsyn som utgår från kapitel 9 (exklusive hälsoskydd), 14 och 15 i miljöbalken. Miljöskyddstillsynen syftar till att förbättra och trygga en god miljö utomhus och till att förhindra och förebygga utsläpp till mark, luft och vatten. Miljöskyddsområdet är brett och inbegriper bland annat följande delområden: lantbruk, avfall, kemikalier, gödsel, bekämpningsmedel, energianvändning, spillvatten och dagvatten.

Styrd tillsynstid

Målsättningen med den styrda tillsynen inom miljöskydd är att B- och C-verksamheter får den tillsyn de är klassade för enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). Alla miljöfarliga verksamheter får tillsyn efter fastställt intervall som bygger på tillsynstid och bedömd risk. I de fall riskbedömningen visar på behov av tätare intervall så sker tillsynen oftare.

Särskilt fokus kommer under 2025 läggas på följande, i enlighet med nationella tillsynsstrategin:

- Förnyade miljöbalkstillstånd

- Kvalitetssäkrad kontroll
- Dagvatten
- Växtnäringsläckage
- Illegal avfallshantering
- Kemikalietillsyn

Händelsestyrd tid

När det gäller händelsestyrd tid är det beräknade behovet planerat att uppfyllas. En stor del utgörs av anmälningar, ansökningar, dispensansökningar samt rådgivning och information. Här ingår också miljötillsyn vid olyckor, klagomålsärenden, remisser m.m.

Behovsprioriterad tid

För 2025 finns avsatt tid för att inventera U-verksamheter inom miljöskydd och lantbruk, deltagande i projekt samt kvalitetsarbete i form av registervård samt uppdatering av exempelvis processer, mallar och rutiner.

De projekt som planeras under 2025 är:

- Bygg – och rivningsavfall – via Mitt miljösamverkan och 4M/LACUS
- Tillsynsprojekt Biocider - KEMI
- Dagvattentillsyn – dagvattenparker och konstgräsplaner

Övrig tid

Under övrig tid kommer viss del av tiden att läggas på kvalitetsarbete samt utveckling av delar av hemsidan.

Förorenade områden

Beskrivning av området

Detta avsnitt omfattar framför allt den tillsyn som utgår från kapitel 10 i miljöbalken. Tillsynen omfattar potentiella och konstaterade föroreningsskador i mark, grundvatten, ytvatten, sediment och byggnader/anläggningar.

Att identifiera, undersöka och åtgärda områden som förorenats av befintliga eller tidigare verksamheter, är ett viktigt led i arbetet med att minska riskerna för att människor och miljö utsätts för oacceptabla risker kopplat till föroreningar.

Händelsestyrd tid

När det gäller händelsestyrd tid är det beräknade behovet planerat att uppfyllas. En stor del utgörs av anmälningar samt rådgivning och information. Det ingår också klagomålsärenden, remisser m.m.

Behovsprioriterad tid

För 2025 finns avsatt tid för egeninitierad tillsyn och kvalitetsarbete i form av registervård samt uppdatering av exempelvis processer, mallar och planering.

Särskilt fokus kommer under 2025 läggas på följande, i enlighet med nationella tillsynsstrategin:

- Tillsyn av prioriterade förorenande områden med riskklass 1 och 2.

Övrig tid

Under övrig tid kommer viss del av tiden att läggas på kvalitetsarbete.

Hälsoskydd

Beskrivning av området

Detta avsett omfattar den hälsoskyddstillsyn som utgår från kapitel 9 i miljöbalken samt andra lagar så som strålskyddslagen, smittskyddslagen och lagen om tobak och liknande produkter.

Hälsoskyddstillsyn syftar till att skydda människors hälsa i bostäder, offentliga och allmänna lokaler och lokaler där människor får vård eller behandling, samt smittskydd. Nämndens ansvar är att undanröja och förebygga olägenheter.

Styrd tillsyn

Baserat på vilka risker som identifieras inom olika branscher varierar tillsynsintervallet.

Målsättningen med den styrda tillsynen inom hälsoskydd är att de H-verksamheter som finns i kommunen alltid får tillsyn enligt beslutat intervall.

Särskilt fokus kommer under 2025 läggas på följande, i enlighet med den nationella tillsynsstrategin:

- Grundskolor och gymnasier
- Förskolor och öppna förskolor
- Bassängbad
- Hygieniska verksamheter såsom fotvårdare, piercare, barberare, akupunktörer, nagelsalonger och andra skönhetsverksamheter
- Kyltorn (inventering 2025)
- Handläggning av köldmedia

Inför projektstart planeras olika fokusområden för tillsynen som baseras på vilka risker för olägenhet som föreligger. På skolorna kommer fokus att ligga på radonmätning då detta genomfördes för mycket länge sedan. På uppmaning av Folkhälsomyndigheten kommer fokusområde för tillsynen av förskolor att vara smittskydd.

Händelsestyrd tid

Inom den händelsestyrda tiden ingår klagomål på inomhusmiljö och rådgivning/information vilket utgör en stor del av handläggningstiden. Anmälningar av nya verksamheter, remisser och bakgrundsstrålning med mer ingår också.

Behovsprioriterad tid

För 2025 planeras tid för tillsyn av UH-verksamheter samt inventering.

De projekt som planeras under 2025 är:

- Vårdlokaler
- Fastighetsägare - radon och inomhusmiljö

- Fritidsgårdar
- Strandbad
- Rökfria miljöer på skolor (utförs i samband med skoltillsynen)
- Inventering av verksamheter inför tillsyn av kyltorn, hygienlokaler, fastighetsägarare

På vårdlokalerna kommer fokusområdet att vara inomhustemperatur. Förutom radontillsynen hos fastighetsägarna kommer även tillsynen att fokusera på Naturvårdsverkets projekt om inomhusmiljö.

Övrig tid

Under övrig tid kommer viss del av tiden att läggas på anpassning av arbetssätt till följd av övergång till efterdebitering från årsavgifter.

Små avlopp

Beskrivning av tillsynsområdet

Små avlopp är avloppsanläggningar som är dimensionerade för mindre än 25 personekvivalenter. Tillsynen omfattar alla små avlopp som finns i kommunen och den syftar bland annat till att minimera närsaltläckage, läckage av syreförbrukande ämnen och smittspridning.

I arbetet ingår även att granska remisser för bygglovsärenden, förhandsbesked och detaljplaner.

Styrd tid

Under 2025 ska 600 små avloppsanläggningar inventeras. Tillsynstakten bör hållas på samma nivå under kommande år för att uppnå målen i vattendirektivet.

Händelsestyrd tid

Inom den händelsestyrda tiden ingår anmälningar, ansökningar och dispensansökningar för små avlopp och slamhantering. Rådgivning och information utgör också en stor del av handläggningstiden. Remisser, hantering av klagomål m.m. ingår också.

Behovsprioriterad tid

För 2025 finns avsatt tid för registervård och kvalitetsarbete. Den nationella tillsynsstrategin i samarbete med Havs- och vattenmyndigheten har krav på kommunerna att registrera alla avloppsanläggningar och ge anläggningarna en riskklass. Kvalitetsarbetet i form av uppdatering av exempelvis processer, mallar och rutiner ingår också.

Övrig tid

Under övrig tid kommer viss del av tiden att läggas på kvalitetsarbete samt uppdatering av hemsidan.

Alkohol och tobak

Nämndens uppdrag är att utföra tillsyn enligt följande lagar:

- alkohollagen (2010:1622)
- tobak och liknande produkter (2018:2088)

- tobaksfria nikotinprodukter (2022:1257)
- elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare (2017:425)
- handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730).

Styrd tid

Den styrda tiden innebär i huvudsak inre och yttre tillsyn av serveringstillstånd och tobakstillstånd, tillsyn av företag med försäljning av folköl, tobaksfria nikotinprodukter och receptfria läkemedel. Här igår också hanteringen av restaurangrapporter.

Händelsestyrd tid

Inom den händelsestyrda tiden hanteras tillståndsansökningar, anmälningar om försäljning av övriga produkter och ändringar i tillstånd, vissa kunskapsprov, remisser, rådgivning samt tillsynsärenden i händelse av bristande efterlevnad av lagstiftningen.

Behovsprioriterad tid

Förebyggande arbete ligger under behovsprioriterad tid. Det innebär Informativa insatser och samverkan inom kommunen och med andra myndigheter. Tillståndshandläggarna arbetar med så kallad AAS (utbildning inom ansvarsfull alkoholservering), Dukat bord samt planeringsmöten med bland annat den kommunpolisen.

Övrig tid

Under övrig tid kommer viss del av tiden att läggas på anpassning av arbetssätt till följd av förflyttning av området från Socialnämnden.

Naturvård och skyddade områden

Beskrivning av tillsynsområdet

Detta avsnitt omfattar framför allt den tillsyn som utgår från kapitel 7 i miljöbalken. Miljö- och byggnadsnämnden har ansvar för tillsynen i fram om:

- Naturreservat och naturminnen – hanteras av kommunbiologen på annan avdelning
- Vattenskyddsområden – dispenshantering samt tillsyn (ingår i område miljöskydd)
- Strandskyddsområden – dispenser hanteras av byggavdelningen, tillsyn och klagomål ingår i område miljöskydd
- Miljöbedömning av detaljplaner i tidigt skede – hanteras genom samarbete mellan olika avdelningar

6. Prioritetsordning

Om det under 2025 skulle ske förändringar som gör att resurser försvinner och inte kan ersättas behöver prioritering av arbetsuppgifter ske. De tillsynsaktiviteter som planeras i denna tillsynsplan ska utföras enligt följande prioriteringsordning:

1. Tillsyn på objekt som har årlig avgift
2. Tillsyn på objekt som är anmälningspliktiga

3. Inkomna ärenden i form av ansökningar, anmälningar och dispensansökningar
4. Rådgivning och information
5. Samråd, remisser och enkäter
6. Kvalitetsarbete
7. Planerade projekt
8. Tillsyn av objekt som har timavgift
9. Annat utvecklingsarbete såsom möten

7. Uppföljning

Enligt 7 § tillsynsförordningen ska myndigheten regelbundet följa upp och utvärdera tillsynsmyndigheten. Miljöavdelningen följer därför upp tillsynsplanen och de gruppspecifika enhetsmålen på månadsbasis.

8. Bilagor

1. Kontrollplan livsmedel

2. Tillsynsprogram industriutsläppsverksamheter

Kontrollplan Livsmedel 2025

Innehåll

Kontrollplan Livsmedel 2025	1
Sammanfattning	3
1. Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan.....	3
1.1 Gemensamma effektmål och operativa mål.....	4
1.1.1 Gemensamma effektmål.....	4
1.2 Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom kontrollområdet	5
2. Ansvarsfördelning inom kontrollområdet	6
2.1 Behörig central myndighet	6
3. Samordning	7
3.1 Samordning mellan behöriga myndigheter	7
4. Befogenheter och resurser för kontrollen	8
4.1 Kontrollmyndighetens befogenheter	8
4.2 Kontrollpersonal och utrustning	8
4.3 Finansiering av kontrollen	9
4.4 Kompetenskrav och utbildning.....	10
5. Organisation och utförande av kontrollen.....	10
5.1 Registrering av kontrollobjekt	10
5.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll.....	11
5.3 Rutiner för utförande av kontroll	11
5.4 Provtagning och analys	12
5.5 Rapportering av kontrollresultat.....	12
5.6 Öppenhet i kontrollen	13
6. Sanktioner – åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen	13
7. Uppföljning och utvärdering av kontrollen.....	14
7.1 Uppföljning.....	14
7.2 Revisioner	14
7.3 Utvärdering.....	15
8. Beredskap.....	15
9. Nationell kontrollplan för livsmedelskedjan	16

Sammanfattning

Denna kontrollplan är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bl.a. i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedelslags- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel.

Miljö- och byggnadsnämnden i Enköpings kommun är enligt lagstiftningen kontrollmyndighet för de livsmedelsverksamheter som bedrivs i kommunen. Nämnden utför kontroller utifrån gällande lagstiftning och vägledningar framtagna av Livsmedelsverket.

Det finns för tillfället ca 425 anläggningar registrerade i kommunen. Livsmedelsanläggningarna består främst av restauranger, butiker, caféer, skol- och förskolekök samt dricksvattenanläggningar.

År 2025 utförs kontrollen av fyra inspektörer, totalt 4,2 årsarbetskrafter (ÅA). Verksamhetsstödjande personal består av två administratörer och en chef om totalt 1,3 årsarbetskrafter. Kontrollen består främst av planerad kontroll och kontroll som utförs till följd av att verksamheten uppvisat bristande efterlevnad enligt livsmedelslagstiftningen och är avgiftsfinansierad.

Den totala tiden för kontroll baseras på hur anläggningarna är riskklassade. Varje år utförs en verksamhetsplanering för den offentliga kontrollen som förvaltningen och dess inspektörer ska utföra. Planen syftar till att kontrollen ska vara effektiv, ändamålsenlig och riskbaserad. Denna plan fungerar även som en instruktion för inspektörerna.

Under 2025 kommer miljö- och byggnadsnämnden i Enköping att kontrollera de livsmedelsanläggningar i kommunen som enligt kontrollfrekvens ska få kontroll. Nämnden kan genomföra provtagning enligt en gemensam provtagningsplan som tagits fram av Mitt Miljösamverkan. De operativa målen som nämnden berörs av ska kontrolleras och rapporteras mellan åren 2023–2025.

1. Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan

De övergripande målen för livsmedelskedjan har utarbetats av myndigheterna gemensamt. Målen är fastställda av generaldirektörerna för Livsmedelsverket,

Jordbruksverket och SVA (Statens veterinärmedicinska anstalt), och de gäller samtliga myndigheter i livsmedelskedjan. Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd. De övergripande målen är att:

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisik.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

1.1 Gemensamma effektmål och operativa mål

I Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan (NKP) finns övergripande mål för livsmedelskedjan och effektmål, som är kopplade till dessa.

1.1.1 Gemensamma effektmål

Med utgångspunkt i de övergripande målen har fyra gemensamma effektmål fastställts, där det är mest angeläget att uppnå en förbättring. Effektmålen utgår från fyra fokusområden; säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och information i livsmedelskedjan.

Fokusområde	Effektmål
Säkert dricksvatten	För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvatten minska.
Mikrobiologiska risker	Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på campylobakter, listeria, ehec/vtec och norovirus.
Kemiska risker	Minska hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (fokus dioxiner och PCBer), tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan.
Information i livsmedelskedjan	Information om livsmedel och om livsmedelsproducerande djur och växter kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan.

1.1.2 Operativa mål

De operativa målen tar ett samlat grepp om särskilda risker i mat och dricksvatten och gäller för 2023–2025. Målen finns i den nationella

kontrollplanen (NKP) och utgår från effektmål inom fyra fokusområden - säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och säkerställa information i livsmedelskedjan. Fokus ligger på sådana livsmedel som är baslivsmedel, som äts av känsliga konsumentgrupper, som är förknippade med kända hälsorisker samt livsmedel där det misstänks att fusk kan förekomma.

Av dessa 20 mål är det 14 som berör Enköpings kommun. Målen kontrolleras i samband med planerad kontroll på aktuella anläggningar.

Berör Enköpings kommun	Operativa mål
X	1. Mikrobiologiska och kemiska faror i faroanalys och beredning av dricksvatten
X	2. Säkerhet vid vattenverk och reservoarer
	3. Nyckelhålmärkning
	4. Spårbarhet och märkning fet fisk från Östersjön
X	5. Ekologiska varor
X	6. Livsmedelsinformation vid e-handel
	7. Handelsnormer för konserverad tonfisk och sardiner
X	8. Spårbarhet kött
X	9. Skyddade beteckningar
X	10. Allergena ingredienser i färdigförpackade livsmedel
X	11. Spårbarhet ägg
X	12. Aktörer som släpper ut honung på marknaden
X	13. Otillåtna växter och främmande ämnen i växtbaserade kosttillskott
X	14. Fusk med tonfisk
X	15. Plastprodukter med otillåtna naturmaterial
X	16. Glykoalkaloider i potatis
X	17. Kontaktmaterialverksamheter
	18. Bladgrönsaker – bevattningsvatten och hygien vid odling
	19. Opastöriserad mjölk
	20. Nationell kontrollplanering primärproduktion

1.2 Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom kontrollområdet

Miljö- och byggnadsnämndens mål för livsmedelskontrollen för 2025 är att:

- Utföra kontroll på samtliga anläggningar som ska ha kontroll baserat på kontrollfrekvensen de har.

- Utföra kontroll som säkrar att de livsmedel som säljs och serveras i kommunen är säkra.
- Anmälningsärenden om registrering av livsmedelsverksamhet ska handläggas inom 14 dagar från att de har inkommit.
- Nyregistrerade livsmedelsverksamheter får sitt första besök inom 3 månader från det datum de startade verksamheten.
- Kontrollrapporter skickas till den kontrollerade anläggningen senast 10 arbetsdagar efter utförd kontroll.
- Miljö- och byggnadsnämnden NKI-värde inom livsmedelskontrollen är högre eller lika med 70.
- Uppfylla de operativa mål som är relevanta för verksamheter inom Enköpings kommun mellan åren 2023–2025.
- Kontrollen ska utföras enligt den plan som nämnden fastställer varje verksamhetsår.

2. Ansvarsfördelning inom kontrollområdet

2.1 Behörig central myndighet

Livsmedelsverket är den centrala behöriga myndigheten för livsmedelskontroll i Sverige, enligt 18 § i Livsmedelsförordningen (2006:813). Livsmedelsverkets uppgift är att leda och samordna landets livsmedelskontroll, samt granska kommunernas och Länsstyrelsens livsmedelskontroll.

2.2 Behörig myndighet för kontrollen

I 11 § livsmedelslagen (2006:804) anges att livsmedelskontrollen i Sverige utförs dels av Livsmedelsverket och dels av de lokala kontrollmyndigheterna. I Enköpings kommun är det miljö- och byggnadsnämnden som är behörig myndighet för kontrollen. I nämndens delegationsordning anges hur beslut och uppgifter delegeras.

2.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna

Livsmedelsverket är central myndighet för livsmedelskontroll i Sverige. Kommunerna är behörig myndighet för verksamheter som bedrivs i kommunen (Förutom de som anges i vissa punkter i paragraf 23). I den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan beskrivs ansvarsfördelningen mellan myndigheter mer utförligt.

2.4 Ansvarsfördelning inom Enköpings kommun

Miljö- och byggnadsnämnden har det politiska ansvaret för kontrollen av dricksvatten och livsmedel i Enköpings kommun. Det är miljöavdelningen som på nämndens uppdrag praktiskt arbetar med frågorna. Livsmedelsgruppen arbetar med livsmedelskontroll, vilket innefattar arbete med planerad och händelsestyrd tillsyn (klagomål, RASFF, misstänka matförgiftningar, anmälningar om nya verksamheter).

En skriftlig delegationsordning för miljö- och byggnadsnämnden finns beslutad där det framgår för vilka beslut nämnden överför självständig beslutanderätt till någon annan. Fattade delegationsbeslut anmäls till nämnden vid nämndens nästkommande sammanträde. Avdelnings- och enhetschefer har delegation att fatta beslut i frågor som inte är av principiell betydelse eller annars av större vikt.

3. Samordning

3.1 Samordning mellan behöriga myndigheter

Nämnden ska genom samverkan med andra myndigheter och organisationer stärka den egna kontrollverksamheten, livsmedelskontrollen i Sverige som helhet och bidra till att likrikta kontrollen i landet.

Varje år deltar livsmedelsinspektörer vid två länsmöten där representant från Länsstyrelsen och livsmedelsinspektörer från övriga kommuner i länet deltar för att diskutera gemensamma frågor. Enköpings kommun är från och med år 2018 med i Mitt Miljösamverkan och planerar att delta i relevanta samverkansprojekt för år 2025. Livsmedelsinspektörerna tar även del av Livsmedelsverkets vägledande material och kontaktar dem för samråd i ärenden där rättsläget eller bedömningsgrunderna är oklara.

Övrig extern samverkan som nämnden deltar i:

- Deltagande i nationella kontrollprojekt genom Livsmedelsverket
- Miljöchefer Uppsala län (chefs nätverk)

3.2 Samordning inom behöriga myndigheter

Inom miljö- och byggnadsnämnden sker samordning genom:

- En årlig presentation av livsmedelskontrollen för nämnden

- Livsmedelsmöten varje vecka där bland annat samsynsfrågor är en stående punkt på dagordningen
- Regelbundna kortare avstämningsmöten
- Samsynsinspektioner (gemensamma kontroller för att säkerställa en likartad kontroll)
- Utarbetande av gemensamma rutiner
- Granskning av varandras tjänsteskrivelser och beslut
- Genomförande av tillsynsprojekt

3.3 Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen

För att undvika en jävsituation gällande ett dricksvatten- och livsmedelsobjekt med verksamhetsutövare som har en nära relation med miljöavdelningschefen, har tillsynen överlämnats till Uppsala kommun.

4. Befogenheter och resurser för kontrollen

4.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

Miljö- och byggnadsnämndens befogenheter inom livsmedelsområdet regleras huvudsakligen i Livsmedelslagen (2006:804) och Livsmedelsförordningen (2006:813). Enligt 20 § i Livsmedelslagen har kontrollmyndigheten rätt att få upplysningar, ta del av handlingar och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen i den utsträckning som behövs för kontrollen.

För åtgärder vid bristande efterlevnad, sanktioner, se avsnitt 6.

4.2 Kontrollpersonal och utrustning

Behovet av kontrollpersonal utgår från det antal beräknade kontrolltimmar som ska utföras varje år. För livsmedelskontrollen finns följande personal till förfogande 2025:

Livsmedelsinspektörer	4,2
Verksamhetsstöd (administratör och chef)	1,3

Det innebär att ca 3250 timmar finns tillgängliga för den planerade och oplanerade kontrollen vilket går hand i hand med behovsutredningen.

Enligt beslutad delegationsordning får delegaten inte fatta beslut i ärenden där delegaten är jävig. I sådana fall ska delegaten överlämna ärendet till närmaste chef. Denne övertar då delegatens beslutanderätt i ärendet.

Livsmedelsinspektörerna har tillgång till ryggsäckar, skyddskläder, termometrar, ficklampor, provtagningsutrustning och en ATP-mätare samt tjänstebilar och cyklar. En utvald termometer kalibreras en gång per år som referenstermometer. Övriga termometrar jämförs sedan mot den kalibrerade termometern.

4.3 Finansiering av kontrollen

Miljö- och byggnadsnämndens offentliga kontroll av livsmedelsanläggningar finansieras med avgifter, enligt förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter.

En timavgift tas ut av livsmedelsanläggningarna för att finansiera kontrollen. Kontrollbehovet bestäms utifrån Livsmedelsverkets forskrifter och allmänna råd (LIVSFS 2023:2) om kontrollfrekvens för riskbaserad offentlig kontroll.

Kontroller i samband med bristande efterlevnad, till exempel uppföljande kontroller och kontroller i samband med klagomål, finansieras också med timavgifter. Avgiftens storlek baseras på den tid som kontrollmyndigheten lägger ner i kontrollärenden samt fastställd timtaxa.

Timtaxan har beräknats utifrån SKRs mall för beräkning av timavgift¹. Storleken på timtaxan framgår av taxan för offentlig kontroll av livsmedel, antagen av kommunfullmäktige.

Typer av avgifter:

- Planerad kontroll: Timavgifter tas ut av alla anläggningar som är registrerade hos kontrollmyndigheten efter utförd kontroll. Dessa avgifter finansierar den planerade ordinarie kontrollen.
- Uppföljande kontroll: Avgift för offentlig kontroll som inte ursprungligen var planerad samt utredning av klagomål. Finansieras med timavgifter.

¹

<https://skr.se/skr/samhallsplaneringinfrastruktur/miljoklimatochhalsa/taxormiljokontoren/livsmedel.52113.html>

- Avgift för registrering: nya verksamheter betalar en registreringsavgift när de registrerar sin verksamhet hos nämnden. Därefter tas en kontrollavgift ut efter utförd kontroll.

4.4 Kompetenskrav och utbildning

Livsmedelsinspektörernas kompetens säkerställs vid rekrytering. På individnivå skapas utvecklingsplaner som upprättas vid det årliga utvecklingssamtalet och flöjs upp löpande. Livsmedelsinspektörerna går även regelbundet på utbildningar samt kompetensutvecklas genom olika samverkansform.

5. Organisation och utförande av kontrollen

5.1 Registrering av kontrollobjekt

Enligt kontrollförordningen ska nämnden upprätthålla aktuella register över anläggningar som är föremål för kontroll. I Enköpings kommun finns anläggningarna registrerade i ärendehanteringssystemet Castor. Parallellt hålls aktuellt register i en excel-fil för att följa upp kontrollbehov per anläggning.

Registren uppdateras efter varje kontrollbesök. Mer omfattande uppdatering sker även årligen i samband med den årliga kontrollplaneringen.

De anläggningar som nämnden har kontrollansvar för ska enbart registreras och inte godkännas. När en anmälan kommit in görs en bedömning om verksamheten omfattas av krav på registrering, att vi är rätt myndighet och att godkännandeprövning inte krävs för verksamheten. Vid en sådan bedömning använder nämnden SLV:s vägledning om godkännande och registrering². Efter registreringen utförs en kontroll och därefter en riskklassning av anläggningen.

I slutet av år 2024 finns det i nämndens register 430 anläggningar registrerade. Under år 2024 har 53 anläggningar nyregistrerats och 42 har upphört och avregistrerats. Uppdelningen är enligt följande i tabellen nedan.

	Nyregistreringar	Avregistreringar
<i>Livsmedel</i>	49	35
<i>Dricksvatten</i>	4	7

² <https://kontrollwiki.livsmedelsverket.se/artikel/106/registrering-och-godkannande>

5.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll

Samtliga anläggningar som är registrerade i Enköpings kommun är indelade i olika kontrollfrekvenser enligt SLVs riskklassningsmodell. År 2023 trädde en ny riskklassningsmodell i kraft vilket innebär att verksamheter under år 2023 och 2024 klassades om.

Riskklassningsmodellen är uppbyggd enligt en grundstruktur där verksamheter klassas enligt huvudsaklig inriktning, aktiviteter med kontrollbehov, produktgrupper kopplade till särskilda regler och verksamhetens omfattning. Utifrån uppgifterna beräknas verksamhetens kontrollbehov och en kontrollfrekvens per fem år tas fram. God efterlevnad och giltigt certifikat från en tredjepartsstandard kan reducera kontrollfrekvensen. Utfallet i riskklassningen är ett kontrollbehov uttryckt i frekvens, det vill säga antal kontroller under en femårsperiod.

Ett fastställande av kontrollfrekvens är giltigt i fem år. I samband med planerad kontroll följs uppgifter som ligger till grund för nuvarande klassning upp. Om behov finns skrivs ett nytt fastställande av kontrollfrekvens.

Inför varje kalenderår arbetas det fram en detaljerad kontrollplanering i en excel-fil för de kontroller som ska utföras. Excel-filen är ett arbetsdokument som uppdateras regelbundet. Kontrollplanen omfattar samtliga registrerade anläggningar och av den framgår bland annat: vilka anläggningar som ska kontrolleras, antalet kontrollbesök, när nästa kontrollbesök planeras att ske samt planerade projektinsatser.

Om Livsmedelsverket startar projekt kommer projektets relevans för oss att ses över. Är projektet relevant planerar vi att vara delaktiga i det.

5.3 Rutiner för utförande av kontroll

Förvaltningen har tagit fram ett antal skriftliga rutiner till stöd för att göra den offentliga kontrollen så enhetlig och effektiv som möjligt. Rutinerna uppdateras vid behov men en genomgång av samtliga rutiner görs minst en gång per år. Rutinerna kompletteras i sin tur av en rad vägledningar och instruktioner från till exempel Livsmedelsverket och andra kommunala kontrollmyndigheter.

Nämndens utgångspunkt är att i första hand arbeta långsiktigt tillsammans med verksamhetsutövarna för att ge rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen.

Kontrollmyndighetens skyldighet att bistå verksamheter med rådgivning och information framgår av 12 § livsmedelslagen.

De kontrollmetoder som används är:

- **Inspektion** – en undersökning på plats i verksamheten för att kontrollera om livsmedelsföretagaren följer de egna rutinerna och kraven i livsmedelslagstiftningen. Inspektioner ska göras oanmälda för att få en reell bild av hur verksamheten fungerar, men kan i undantagsfall förälmälas. Inspektioner kan vara planerade enligt den årliga kontrollplanen eller oplanerade (genomförs vid klagomål, matförgiftningsutbrott eller andra missförhållanden). Vid inspektion kan vissa områden väljas ut för granskning t.ex. märkning eller hygien.
- **Revision** – används för att kontrollera att livsmedelsanläggningar och deras resultat överensstämmer med planerade åtgärder, samt att åtgärderna har genomförts på ett effektivt sätt och är lämpliga för att nå kraven i livsmedelslagstiftningen. En revision är alltid förälmäld och kan kombineras med kontrollmetoden inspektion.
- **Provtagning och analys** - provtagning och analys används i flera syften, exempelvis för att verifiera att de gränsvärden som finns i lagstiftningen efterlevs eller för att påvisa brister i livsmedelshanteringen. Provtagning och analys används enskilt för kontroll av ett särskilt objekt eller i form av projekt t.ex. genomförande av den gemensamma provtagningsplanen framtagen av Mitt Miljösamverkan då många analysresultat vägs samman för att ge en allmän bild av hur lagstiftningen efterlevs.

5.4 Provtagning och analys

Förvaltningen har avtal med Eurofins för när prover ska analyseras. Provtagning kan både göras som en del i den planerade kontrollen eller som en del av utredning av klagomål och misstänkta matförgiftningar.

Planerad provtagning sker i projektform och kan komma att ske under 2025 enligt den gemensamt upprättade provtagningsplanen som tas fram via Mitt Miljösamverkan. Provtagning i övrigt sker enligt förvaltningens rutin om provtagning av livsmedel och dricksvatten.

5.5 Rapportering av kontrollresultat

Resultatet av kontrollen registreras i Castor. En rapport med resultatet sammanställs också och skickas till verksamhetsutövaren. Avdelningen har mallar för olika typer av rapporter och instruktioner för hur dessa ska användas.

Efter varje kalenderår (senast 31 januari) rapporteras kontrollerna till Livsmedelsverket, som vidarebefordrar en sammanställning till EU-kommissionen. Den rapporteringen hämtas direkt ur Castor med hjälp av ett rapporteringsverktyg.

5.6 Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av Tryckfrihetsförordningen (1949:105) och Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Det innebär att myndigheter är skyldiga att föra register (diarium) över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten, till exempel brev och ansökningar, och handlingar som upprättas vid myndigheten. I diariet registreras både offentliga och hemliga handlingar.

Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock innehålla uppgifter som är sekretessbelagda. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling. Se också avsnitt Myndigheter, kontrollorgan och laboratorier i Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan.

Till varje nämndsammanträde upprättas en lista över de delegationsbeslut som fattats. Denna lista är offentlig. Register över livsmedelsanläggningar som finns i kommunen finns i ärendehanteringssystemet Castor.

6. Sanktioner – åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen

Kontrollmyndigheten har enligt livsmedelslagen och kontrollförordningen möjlighet att meddela förelägganden och förbud för att livsmedelslagstiftningen ska följas. Vidare ger livsmedelslagstiftningen kontrollmyndigheten befogenhet att exempelvis omhänderta varor, utföra åtgärder på verksamhetsutövarens bekostnad, destruera varor, tillfälligt bryta driften eller andra åtgärder som kontrollmyndigheten anser vara motiverade. Enligt 23 § livsmedelslagen får förelägganden och förbud förenas med vite.

I den mån en viss överträdelse är straffbar enligt livsmedelslagen är kontrollmyndigheten skyldig att anmäla misstanke om brott till Polismyndigheten enligt 13 § livsmedelslagen.

Avvikelse som konstateras i den löpande kontrollen följs alltid upp, antingen via en uppföljande kontroll eller vid nästa planerade kontroll. Om avvikelsen är av allvarigare karaktär fattas beslut om föreläggande eller förbud mot en viss verksamhet. Befogenheten att exempelvis omhänderta eller destruera livsmedel används mycket sällan.

Sanktionsavgifter finns för livsmedelsföretagare som inte anmäler sin verksamhet. Reglerna innebär bland annat att den som påbörjar en ny registreringspliktig livsmedelsverksamhet utan att först ha gjort en anmälan till kontrollmyndigheten, riskerar att få betala en sanktionsavgift som tillfaller staten. Detsamma gäller den som tar över en redan registrerad verksamhet och inte anmäler detta.

Rutiner för sanktioner och åtalsanmälan finns i förvaltningens kvalitetshandbok. Rutinen för sanktion grundar sig på SLVs vägledning om åtgärder vid bristande efterlevnad av livsmedelslagstiftningen.

7. Uppföljning och utvärdering av kontrollen

7.1 Uppföljning

Målen som anges i denna kontrollplan följs upp enligt följande:

På månadsbasis sker uppföljning i gruppen och på ledningsgruppsnivå gällande antal kontroller som blivit utförda, och inkomna och hanterade nyregistreringar och avregistreringar. Uppföljningen baseras på underlaget i separat excel-fil.

Livsmedelsinspektörerna har regelbundna avstämningar med enhetschefen för att följa upp individuellt uppsatta mål kopplade till kontrollen. Vid behov görs prioriteringar och omfördelningar.

Följande aktiviteter genomförs i syfte att öka samsynen och säkerställa att likvärdiga bedömningar sker:

- Livsmedelsmöten varje vecka där samsyn är en stående punkt på dagordningen.
- Regelbundna samsynsinspektioner.
- Utarbetande och uppdaterande av gemensamma rutiner.

7.2 Revisioner

Externa revisioner av den lokala livsmedelskontrollen i Enköpings kommun genomförs av SLV och Länsstyrelsen i Uppsala län, i enlighet med EUs

kontrollförordning 2017/625. Den behöriga myndigheten ska med beaktande av resultaten vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att de uppfyller målen i kontrollförordningen. SLV har till Länsstyrelsen delegerat uppgiften att revidera kommunernas livsmedelskontroll. Dessa revisioner kallas kommuninspektioner och utförs normalt med en tidsintervall på mellan 3–5 år.

Senaste revisionen av Enköpings kommun utfördes år 2018 av länsstyrelsen. Samtliga avvikelser har åtgärdats.

7.3 Utvärdering

Enligt EUs kontrollförordning ska en kontrollmyndighet verifiera att den offentliga kontrollen som utförs är effektiv. Utvärdering av kontrollverksamheten görs genom kundundersökningar (NKi) och uppföljning av nyckeltal. Nyckeltal för kontrollen är planerade kontrolltimmar, nedlagd tid för uppföljande kontroller som inte var planerade samt utredning av klagomål och antal utförda kontroller.

8. Beredskap

Förvaltningen har en beredskapsplan som ska användas när en allvarlig händelse inom livsmedelskontrollens ansvarsområde inträffat och bedöms behöva handläggning utöver förvaltningens ordinarie rutiner. Planen utgår ifrån de krav som finns i EU:s kontrollförordning där det anges att kontrollmyndigheten ska upprätta en beredskapsplan som stöd vid kriser som rör dricksvatten och livsmedel.

Beredskapsplanen för livsmedel och dricksvatten är ett komplement till förvaltningens övergripande beredskapsplan. Inom kommunen finns även en tjänsteman i beredskap (TiB). TiB går att kontakta dygnet runt, alla dagar i veckan vid en allvarlig eller extraordinär händelse.

RASFF är EU:s system för snabb varning om livsmedel som utgör eller kan antas utgöra en risk för människors hälsa. RASFF står för Rapid Alert System for Food and Feed. Alla kontrollmyndigheter är anslutna till systemet och ska bevaka det samt meddela i systemet när de får kännedom om livsmedel som kan utföra en risk, om dessa livsmedel även kan beröra andra kontrollmyndigheter. Kommunikationssystemet iRASFF har utvecklats för att användas inom landet. Den kontrollmyndighet som har information om ett osäkert livsmedel upprättar meddelandet direkt i iRASFF. På förvaltningen finns det en upprättad rutin för

hantering av RASFF-meddelanden.

9. Nationell kontrollplan för livsmedelskedjan

I Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen av livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd är organiserad, hur den genomförs och hur den utvecklas. Kontrollplanen finns bl.a. på Livsmedelsverkets webbplats www.livsmedelsverket.se.

Bilaga 2: Tillsynsprogram industriutsläppsverksamheter för Enköpings kommun 2025-2027

För de verksamheter som omfattas av Industrial Emissions Directive (IED) ska, enligt miljötillsynsförordningen, tillsynsmyndigheten upprätta ett tillsynsprogram för industriutsläppsverksamheter (IUV) med utgångspunkt i myndighetens tillsynsplan. Tillsynsprogrammet ska regelbundet uppdateras. I tillsynsprogrammet ska tillsynsmyndigheten bestämma hur ofta tillsynsbesök ska genomföras. Tiden mellan två tillsynsbesök ska bestämmas utifrån en bedömning av verksamhetens risk för miljön. Om verksamheten innebär betydande risker för miljön får tiden inte överskrida ett (1) år och i andra fall får den inte överskrida tre (3) år.

Miljö- och byggnadsnämnden i Enköping har tillsyn över sex stycken industriutsläppsverksamheter. Av dessa är två stycken verksamheter där tillståndet inte är återkallat för industriutsläppsverksamheten även om den delen av verksamheten inte längre är aktiv. En av verksamheterna bedöms ha en betydande miljöpåverkan och kommer att få ett tillsynsbesök per år där IED-frågor hanteras. Tillsynsbesöket kan samordnas med ett besök där även andra frågor om miljöskyddstillsyn berörs. Fem av verksamheterna bedöms tillhöra den lägre risknivån.

Inspektionsprotokoll kommer att skickas till verksamheten senast två månader efter utförd inspektion. Om allvarliga brister upptäcks kommer verksamheten att inspekteras igen inom sex månaders tid. Inriktningen på tillsynen anpassas till verksamheten. I tabellen nedan finns en sammanställning av de industriutsläppsverksamheter som finns i kommunen, bedömning av risker samt antal planerade tillsynsbesök under 2025-2027. En mer detaljerad planering av tillsynen per objekt finns sammanställd i miljöavdelningens planeringsfil för tillsyn. I tillsynsfilen framgår även hur mycket tid som planerats för respektive tillsynsobjekt samt vilka inspektörer som ansvarar för tillsynen.

Tabell 1: Industriutsläppsverksamheter i Enköpings kommun

Industriutsläpps- verksamhet	IED-kod	Beslutade BAT- slutsatser, publi- ceringsår	Bedömning av risker	Riskenivå (lägre/hö- gre)	Tillsyns- besök (planerade besök 2025- 2027)
Ena Energi AB, Simpan	90.210-i, 40.50-i	2017	B- anläggning	Högre	En gång per år
Gödselförädling i Mälardalen AB, Björnbo Gård	90.406-i	2019	B- anläggning	Lägre	2027
Lagunda Animalieproduktion AB	1.10-i	2017	B- anläggning	Lägre	2027
Skälbygrisen AB	1.10-i	2017	B- anläggning	Lägre	2027
VAFAB kommunalförbund, Annelunds avfallsupplag	90.300-i	2018	B- anläggning	Lägre	2027
Wienerberger AB, Haga Tegelbruk	26.50-i	2013	Nedlagd B- anläggning, dock finns tillstånd kvar	Lägre	2027